

ותיובתא זו אינה תיובתא, ומשום שלא פסיקא ליה, אין הדבר מוחלט כך!

כיון דאיכא אחר שאינו משלם כמה שהזיק, והוא: חצי נזק של צרורות [אבנים], והיינו בהמה שהיתה מהלכת והתיזה אבנים, והצרורות שברו את הכלים, שהואיל וכחה של הבהמה הוא ולא גופה ממש אינו משלם אלא חצי נזק —

דחלכתא גמירי לה כלומר: שיש ללמוד מהלכה למשה מסיני⁽⁵⁾ דממונא הוא ולא קנסא; ומשום הכי לא קתני "כל המשלם כמה שהזיק".

ומוסיפה הגמרא עוד הלכה בענין זה:

והשתא דאמרת ועכשיו שנתבאר כי ההלכה היא כרב פפא דפלגא נזקא קנסא:

אם כן האי כלבא דאכל אימרי [כלב שחנק כבשים חיים ואכלם] ושונרא דאכיל תרנגולי [חתול שאכל תרנגולים], כלומר: שהרגם ואכלם [רברבי [גדולים]]⁽⁶⁾ —

דמשמע פחות ממה שהזיק ומשמע גם יתר ממה שהזיק!?

ומסקינן: תיובתא דרב הונא בריה דרב יהושע הסובר: פלגא נזקא קנסא!

ומוסיפה הגמרא וקובעת הלכתא: פלגא נזקא קנסא.⁽⁴⁾

ותמהה הגמרא: וכי איך אפשר לומר דאיכא תיובתא ומכל מקום כך הלכתא!?

ומשנינן: אין, אכן אף שהקשינו על שיטה זו מכל מקום הלכה היא, ומשום שהקושיא אינה קשה, שהרי:

טעמא מאי איתותב רב הונא בריה דרב יהושע דאמר פלגא נזקא קנסא —

משום דלא קתני "כל המשלם כמה שהזיק הרי זה משלם על פי עצמו", כדי שישתמע שכל המשלם פחות או יותר ממה שהזיק הרי זה אינו משלם על פי עצמו —

5. פירש רש"י: "דהלכתא גמירי לה מסיני ומפרשת הגמרא דהיינו "חצי נזק צרורות דהלכתא גמירי לה" כתב רש"י בהיפוך, וז"ל שם: בחצי נזק צרורות וכו' דקיי"ל דהלכתא גמירי לה למשה מסיני דממונא הוא ולא קנס, ואע"ג דפלגא נזק של נגיחה הוי קנס כדאמרינן לקמן, האי פלגא נזקא ממונא הוא, והלכך לאו תולדה דקרן הוא אלא דרגל, דמכח רגל הוא דאתו, וכרגל לא הוי דרגל משלם נזק שלם".

6. בבבא קמא טו ב הגירסא "דאכלה תרנגולא" בלא "רברבא" [ולא נזכרו "רברבי אלא בהמשך"], והיא גירסא נכונה יותר.

4. כתב רש"י: דהואיל וכל חצי נזק אינו אלא בניזקא דלאו אורחיה [אין דרך הבהמה להזיק באופן זה ומשונה הוא], לאו על מריה הוה רמיא למינטריה בהכי, אלא קנסא הוא כי היכי דלוסיף ביה נטירותא.

5. פירש רש"י: "דהלכתא גמירי לה מסיני שהיא תולדה של רגל [אחד מאבות הנזיקין] ופטורה ברשות הרבים כי רגל [שכך דינם של נזקי שן ורגל, שהן פטורים ברשות הרבים], ונזקי רגל לאו קנסא אלא ממונא, שהרי מועדת מתחילתה, וגבי צרורות הוא דאקיל רחמנא".

ואולם בבבא קמא ג ב [גבי מה שאמרו שם: